

عنايات بساط رأفت و رحمت خود سرافراز فرمائيد،
والسلام»^(۴).

باب و قدرت‌های استعماری

از نکات مهمی که شائبه دخالت قدرت‌های استعماری را در ایجاد فرقه «بابی‌گری» و «بهائی‌گری» به یقین مبدل می‌سازد، حضور کنسول روسیه در فراه‌های مختلف تاریخ این فرقه و از جمله در مراسم اعدام «باب» و درخواست عفو برای اوست. بهائیان مدعی‌اند وقتی به خواسته کنسول توجه نمی‌شود و جنازه باب را به خندق می‌اندازند، وی نقاش ماهری را به محلی که جسد باب انداخته شده بود، می‌برد و از روی آن تصویری تهیه می‌کند که نمونه‌ای از این تصویر هم اکنون در محل دفن او قرار دارد.

۴. کشف الغطاء، ابوالفضل گلپایگانی، ص ۲۰۴ و ۲۰۵.

پایگاه جامع فرق، ادیان و مذاهب
www.adyannet.com

باب مقدمه‌ای بر بهائیت

باب کیست؟

سیدعلی محمد شیرازی بنیان‌گذار فرقه ضاله «بابیه» در محرم ۱۲۳۵ قمری در شهر شیراز به دنیا آمد. پدرش محمد رضا و مادرش فاطمه بیگم نام داشت. هنوز کودک بود که پدرش را از دست داد، خواندن و نوشتن را به شیوه معمول زمانه خویش در شیراز آغاز کرد، بعد از مدتی روانه بندر بوشهر شد و تحت کفالت دایی‌اش قرار گرفت و مدتی را نزد یک مکتب‌دار به نام شیخ محمد عابد که از پیروان متعصب شیخ احمد احسائی پیشوا و بنیان‌گذار فرقه شیخیه بود، گذرانده و در شمار معتقدان

این فرقه درآمد.

بوشهر نقطه عطفی در زندگی باب به شمار می‌رود؛ زیرا وی در این شهر با کمپانی استعماری ساسون آشنا شد. کمپانی ساسون متعلق به عده‌ای از تجار یهودی بغداد بود که در راستای اهداف دولت استعماری بریتانیا به کار تولید و فرآوری تریاک اشتغال داشتند. بیش از پنج سال «سیدعلی محمد» با شرکت یهودی «ساسون»^(۱) در ارتباط بود. از این روی این ادعا که سیدعلی محمد شیرازی به تشویق و اغوای یهودیان خود را جانشین سیدکاظم رشتی و پس از آن «باب» امام زمان خوانده است، دور از انتظار نیست.

نکته دیگر در مورد سال‌های حضور باب در بوشهر ریاضت‌های غیرمعمول و عبادات بدعت‌آمیز او بود که در روزهای گرم تابستان رو به قرص خورشید انجام می‌داد تا جایی که مردم بوشهر گمام کردند که او آفتاب پرست است.^(۲)

وی با هدف تکمیل معلومات خود به کربلا رفت

۱. زرسالاران یهودی و پارسی استعمار بریتانیا و ایران، عبدالله شهبازی، ج ۲، ص ۳۳۲.

۲. تلخیص تاریخ نبیل زرنندی، ص ۶۶ و ۶۷.

و مدتی را در درس سیدکاظم رشتی پیشوای مسلک شیخیه و جانشین شیخ احساسی حضور یافت. حضور وی در کلاس‌های درس، این ادعای دروغین بابی‌ها و بهایی‌ها را که وی امی و درس ناخوانده است، باطل می‌نماید. علی محمد شیرازی در سال ۱۲۵۸ هـ. ق حوزه درس سید کاظم رشتی را ترک کرد و به شیراز بازگشت. در سال ۱۲۵۹ سیدکاظم در حالی که جانشینی برای خود تعیین نکرده بود بدرود حیات گفت.

برخی از شاگردانش برای دستیابی به مسند او به رقابت پرداختند. علی محمد شیرازی هم با انگیزه ریاست بر شیخیه مدعی رکنیت شد. او در میان مدعیان کم‌ترین دانش و جایگاه را داشت؛ اما حمایت برخی از کانون‌های استعماری از وی بخش اندکی از جامعه شیخی و غیرشیخی را به سوی باب جلب کرد، گرچه اساس دعاوی اولیه‌اش مبنی بر بابیت، ریشه در تعلیمات بی‌اساس گروهک مذهبی شیخیه داشت؛ اما به تدریج ادعای خود را گسترش داده و از بابیت به مهدویت و سپس نبوت و نهایتاً به الوهیت

رسید.

این مدعی مقام خدایی، بارها توبه کرد تا آنجا که حتی در کتاب‌هایی که طرفداران وی نوشته‌اند نیز انعکاس یافته است. او در آخرین توبه نامه خود آورده است: «این بنده را مطلق علمی نیست که منوط به ادعایی باشد، استغفرالله ربی و اتوب الیه و مدعی نیابت خاصه حضرت حجت الله علیه السلام را محض ادعای مبطل و این بنده را چنین ادعایی نبوده و نه ادعای دیگر».

پلکان ادعا

علی محمد باب (همان شخصی که بهائیان وی را امام دوازدهم می‌دانند) دائماً ادعای خود را تغییر می‌داد؛ گاهی خود را تا ربوبیت بالا می‌برد و بعد، یک دفعه از تمام ادعاها توبه و گاهی به امام زمانی بسنده می‌کرد. از ادعاهای وی می‌توان به این پنج مورد اشاره نمود: ادعای ذکریت (یعنی که مفسر قرآن است). ادعای بابیت (یعنی وسیله رابطه با امام زمان «علیه‌السلام» است). ادعای مهدویت (یعنی امام زمان «علیه‌السلام» است).

ادعای ربوبیت (یعنی پروردگار عالمیان است). ادعای الوهیت.

و در جایی هم تمام دعاوی خویش را منکر شد و توبه کرد و توبه نامه نزد ولیعهد (ناصرالدین شاه) فرستاد که البته مریدانش کار او را مشکل ساختند و شورش و فتنه برپا نمودند و گرفتاری‌ها برای دولت ایجاد کردند که این اقدامات نهایتاً منجر به اعدام باب گردید.

عبدالحسین آیتی (مبلغ سابق بهایی که به آئین اسلام گروید) در کتاب کشف الحیل همین مطلب را خاطر نشان می‌سازد و این تغییر در عقیده از ویژگی‌های شاخص علی محمد باب است که منابع بابی و بهایی نیز بدان اعتراف دارند.^(۳) برای اطلاع بیشتر، متن توبه نامه باب را که نسخه اصلی آن در کتابخانه مجلس شورای اسلامی (بهارستان) موجود است، در ذیل می‌آوریم.

متن توبه نامه باب

«فداک روحی الحمدلله کما هو اهله و مستحقه که

۳. بهائیان، سیدمحمدباقر نجفی، ص ۲۵۲.

ظهورات فضل و رحمت خود را در هر حال بر کافه عباد خود شامل گردانیده. شهدالله من عنده که این بنده ضعیف را قصدی نیست که خلاف رضای خداوند عالم و اهل ولایت او باشد.

اگر چه بنفسه وجودم ذنب صرف است؛ ولی چون قلبم موفق به توحید خداوند جلّ ذکره و نبوت رسول او «صلی الله علیه و آله» و ولایت اهل ولایت اوست و لسانم مقرر بر کل ما نزل من عندالله است، امید رحمت او را دارم و مطلقاً خلاف رضای حق را نخواسته‌ام و اگر کلماتی که خلاف رضای او بوده از قلمم جاری شده، غرضم عصیان نبوده و در هر حال مستغفر و تائبم حضرت او را و این بنده را مطلق علمی نیست که منوط به ادعایی باشد، استغفرالله ربی و اتوب الیه من ان ینسب الی الامر و بعضی مناجات و کلمات که از لسان جاری شده دلیل بر هیچ امری نیست و مدعی نیابت خاصه حضرت حجت الله علیه السلام را محض ادعای مبطل و این بنده را چنین ادعایی نبوده و نه ادعای دیگر، مستدعی از الطاف حضرت شاهنشاهی و آن حضرت چنانست که این دعاگو را به الطاف و